

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/18566-1
Saksbehandler Nina Høyland

Utvalg	Møtedato
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	03.12.2024
Eldrerådet 2023- 2027	02.12.2024
Kommunestyret 2023 - 2027	11.12.2024
Råd for personer med funksjonsnedsettelse 2023 - 2027	02.12.2024

Veiledende tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester for Grimstad kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Veiledende tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester vedtas.

Vedlegg

Veiledende tildelingskriterier for Grimstad kommune 2024

Fakta

Innenfor helse- og omsorgstjenestene er svært mange av de tjenestene kommunen yter regulert i lover og forskrifter. Dette gir tydelige føringer for hvilke tjenester kommunen må tilby. Når det gjelder kriterier for tildeling av tjenester, er det hjemlet i lov at det skal utarbeides forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Utover dette er det ikke lovpålagt at kommunen må utarbeide egne kriterier for tildeling av tjenester.

Mange kommuner velger allikevel å utarbeide et slikt dokument med den hensikt å:

- sikre like rettigheter
- sikre likebehandling
- gi føringer i forhold til hvilket nivå tjenestene skal ligge på og hvilke områder en ønsker å prioritere
- sikre et godt veiledningsverktøy i arbeidet med å forvalte knappe velferdsgoder

Helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes etter loven skal være forsvarlige. Dette følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. Krav til forsvarlighet bestemmes av normer utenfor loven og

er forankret i anerkjent fagkunnskap, faglige retningslinjer og allmenngyldig samfunnsetikk (god praksis). Derfor er tildelingspraksis i stadig endring. Forvaltning av tjenestetilbudet må skje på en måte som sikrer at tjenestemottakere får hjelp til rett tid, i rett omfang og med tilfredsstillende kvalitet.

Selv om en person har et rettskrav på nødvendige helse- og omsorgstjenester betyr ikke det at vedkommende i utgangspunktet har krav på en bestemt type tjeneste fra kommunen. Dersom en innbygger har krav på nødvendige helse og omsorgstjenester, er det den enkelte kommune som i utgangspunktet må vurdere og beslutte hva slags hjelp den skal tilby. I vurderingen vil kommunen se til de tilbudene og ressursene som til enhver tid er tilgjengelig.

Helse- og omsorgstjenesten forvalter ressurser som er et knapphetsgode, og som må fordeles til ulike formål. Prinsipper for prioritering gir kjøreregler for disse valgene. Uten tydelige prinsipper vil tildelingen av helse- og omsorgstjenester bli mer tilfeldig, og målet om likeverdig tilgang vil være vanskeligere å oppnå. Prinsipper for prioritering skal bidra til at ressursene brukes der de gir størst nytte og på dem som trenger det mest. Prinsippene må bygge på et verdigrunnlag som har bred legitimitet i befolkningen.

Grimstad kommune har vedtatt å anvende innsatstrappen som kapasitetsstyringsverktøy for bærekraftige helse, omsorg og oppveksttjenester. Grimstad kommune skal prioritere aktivitet og tidlig innsats i form av en innsatstrapp som sikrer forebygging og helsefremmende arbeid for innbyggerne.

Innsatstrappen vil ved all tildeling av helse- og omsorgstjenester ligge til grunn, og det er en forutsetning for tildeling av tjenester at tiltak lengre ned i trappen forsøkes utnyttet først.

Veiledende tildelingskriterier skal bidra til at saksbehandlere og de som gir tjenestene har lik oppfattelse av tjenestenivået, slik at de utøver tilnærmet lik praksis. Dette sikrer like tjenester og likebehandling i fordeling av knappe velferdsgoder i kommunen. Veiledende tildelingskriterier bidrar også til å skape forutberegnelighet for den enkelte innbygger, og kan være et godt virkemiddel for å tette eventuelle forventningsgap til innvilgelse av kommunale helse- og omsorgstjenester.

Videre skal tildelingskriteriene danne grunnlaget for hvilke opplysninger som må innhentes, og hvilke kartlegginger som må foretas, for å kunne gjøre individuelle vurderinger av hvilke tjenester og tilbud den enkelte innbygger tilbys. Disse prosessene vil være nærmere beskrevet i kommunenes interne prosedyrer for saksbehandling av henvendelser og søknader.

Helseteknologi er førstevalget for levering av tjenester. Det skal alltid gjøres en konkret og skjønnsmessig vurdering av om helseteknologi er en hensiktsmessig måte å levere tjenester på.

Vurderinger:

Kommunedirektøren vurderer at ved å lage et samledokument med veiledende tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester i Grimstad kommune, vil det bidra til å sikre likebehandling ved saksbehandling av disse tjenestene. I tillegg kan dette bistå til å sikre rettssikkerheten til den enkelte innbygger ved å forebygge tilfeldig og/ eller vilkårlig saksbehandling.

Den enkelte saksbehandler på tjenestekontoret i kommunen får videre et praktisk verktøy i saksbehandlingen, hvor overordnede mål og prinsipper er definert og enkelt å finne frem i. Dette kan bidra til å sikre at saksbehandlingen til enhver tid følger de mål og prinsipper som må ligge til grunn ved forvaltningen av kommunens knappe velferdsgoder.

Den enkelte ansatte i tjenesten vil også enkelt kunne finne frem til de føringer og prinsipper som har dannet grunnlaget for de tildelte tjenestene, noe som skaper en enhetlig praksis, og sikrer at kommunens ansatte er samstemte om tjenestetildeling og tjenesteutøving.

Videre vil det kunne skape mer forutberegnelighet for den enkelte innbygger ved at tildelingskriteriene er enkelt tilgjengelig, og samlet på ett sted. Kommunedirektøren håper også ved å lage et slik dokument får en tettet forventningsgapet som en ofte ser at foreligger mellom den enkelte innbyggers forventninger, og den tildeling som skjer i tråd med lovverket.

For kommunens politikere er det grunn til å tro at det vil være lettere å kunne henvise til et samledokument som i foreliggende sak når innbyggere henvender seg til dem. Det vil også skape tillit når kommunens avgjørelser på helse- og omsorgsområdet bygger på et dokument som er politisk vedtatt. Målet er også at den enkelte politiker enkelt skal kunne slå opp i dokumentet, og med dette kunne resonnerer seg frem til hva som er årsaken til tildeling av helse- og omsorgstjenester. Dette kan bidra til å skape større forståelse, og være konfliktdempende.

Kommunedirektøren håper at ved å få frem relevante rettskilder for arbeidet, samt fremheve innsatstrappen som kommunens kapasitetsstyringsverktøy, vil det være større forståelse for at den tildeling av helse- og omsorgstjenester som skjer, er i tråd med nasjonale og lokale prinsipper i helse- og omsorgstjenesten.

Grimstad kommune ønsker å sikre en forsvarlig drift av kommunens helse- og omsorgstjeneste både nå og i fremtiden, og det vurderes som viktig at en derfor knytter tildeling tett opp mot lovens vilkår. Dette skaper også likere praksis på tvers av kommunegrensene.

Konklusjon

Vedlagte forslag til veiledende tildelingskriterier vurderes som et godt verktøy for å sikre en forsvarlig drift av kommunens helse- og omsorgstjeneste, både nå og i fremtiden.